

NAŠE HLASY

Member of:
DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voices" Publishing Co., 1255 Queen St. W., Toronto, L.E. 6-2135. — Printed by Litera Printing Co., Toronto. — Subscription: Canada \$ 4.00, all other Countries: \$ 5.00

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY—NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday, August 17, 1963.

Authorized as second class mail by the Post Office Department. Ottawa, and for payment of postage in cash.

No. 31 (329) Vol. IX.

SMLOUVY S SSSR

K podpisu smlouvy o zákazu nukleárních zkoušek, která byla v těchto dnech podepsána v Moskvě, bylo podotknuto, že za posledních 20 let Sovětský svaz podepsal 53 smluv, ale dodržel jen tři.

—oO—

KOEXISTENCIA ČI PODVOD?

Ján Papánek

Vývoj mezinárodních udalostí v posledních niekoľkých týždňoch ukazuje na stále rastúci vliv Sovietskeho svazu. Najnovším dokladom toho sú práve skončivšie jednania v Moskve medzi Spojenými štátmi, Angliou a Sovietskym svazom, týkajúce sa zastavenia nukleárných výzkumov vo vzduchu, pod vodou a v ďalekom vesmíre. Od roku 1946 sa o tomto problému jednalo v rôznych formách neustále, ale pre odpor Sovietov bez úspechu. Behom júla 1963 však stačilo niekoľko Chruščovových úsmevov a vtipov, a behom dvoch týždňov bola smluva dohodnutá a podpísaná. Sovietsy v smluve uzavretej na neurčitú dobu sľubujú - ovšem bez kontroly - že v dobe jej platnosti zastavia všetky nukleárne pokusy, ale si vyhradzuju právo, že ju môžu vypovedať a zrušiť, kedykoľvek to uznajú za dobré.

Soviety uzavreli v minulosti nespočetne mnoho mezinárodných smluv, ale ich vždy prestali dodržiavať, keď prestaly byť osožné ich politike výboja. Vedľa toho často prehlasovali a sľubovali jednostranne a neformálne, že sa zdržia určitých skutkov, škodiacich mezinárodnému spolunazivaniu, keď to potrebovali z politických alebo propagandných dôvodov. Pred niekoľkými rokmi na príklad sľúbili, že nukleárne výbuchy zastavia — stejné čo sa zavazujú teraz smluvne — ale v tajnosti a zákerne, pokračujúc v mezinárodných jednaniach, pripravovali ďalšie a keď boli hotoví zahájili pädesiat a viac megatonové výbuchy na výsmech celému svetu. Druhý prípad je s Kubou: Svetu hlásili a Spojeným štátom sľubovali, že podporujú Kubu, dodávajú jej len obranné zbrane. Súčasne však tajne a perfídne stavali základny pre ofenzívne nukleárne zbrane, ktoré pod tlakom Spojených štátov a hrozbou vojny museli odmontovať.

Preto predstavitelia Spojených štátov a ostatného slobodného sveta tak veľmi zdôrazňujú — i keď smluvu podpísali — že je treba byť opatrný, že smluva ešte nedokazuje zmenu sovietskej výbojnej politiky, najmä tiež keď s hľadiska odzbrojenia alebo omedzenia zbrojenia nič neznamená.

Pri terajšom konflikte medzi Čínou a Sovietmi sa nesmie zabúdať, že oba chcú zničiť slobodný svet. Len v prevádzaní tohoto komunistického plánu sa líšia. Sovietsy to chcú uskutočňovať koexistenciou a podvodom a Čína revolúciami a vojnou. Ich spory sú mocenské i keď nám je predkládané, že sa jedná o ideologické spory. Okrem toho Sovietsy a ostatné komunistické zeme v Európe prechádzajú hospodárskou krízou a potrebujú pomoc slobodného sveta, prípadne ho učičkať, aby prestal byť obozretný.

Vedľa tohoto optimistického vývoja sme však svedkami pokračujúceho hoja vo Spojených národoch, kde v týchto dňoch Spojené štáty, Anglia a Francia utrpely jednu z najväčších porážok. Pri jednaniach v Bezpečnostnej jedenást člennej rade o portugalských územiach v Afrike ostaly pri hlasovaní izolované. Pod tlakom nových afrických štátov na čele so Sovietmi boli opustené spojencami a priateľmi — Norskom, Čínou, Filipínami, Venezuelou a Brazíliou. Ďalej sme svedkami zvýšenej sovietskej vyzvedačskej činnosti a priostrenia bojov na Dalekom východe.

Súčasne vidíme silný sovietsky tlak, aby dočasné politické usporiadanie v strednej a východnej Európe bolo prehlásené za trvalé. Preto chcú Sovietsy smluvu o neútočení. Chcú si zaistiť trvalé uznanie rozdelenia Nemecka a petrifikovanie komunistických režimov. V tom smeru už aj docielili určitých úspechov. Komunistický režim v Maďarsku začal byť uznávaný, a v Bulharskom sa rozširujú politické i hospodárske styky. A v týždni Podmanených národov komunistami, ktorý je každoročne podľa amerických zákonov Prezidentom prehlasovaný, nebolo jedinej zmienky o komunistami zotročených strednej a východnej Európe.

Každý ľudský smýšľajúci človek chce a pracuje za to, aby sa zabránilo nukleárnej vojne a aby sa mezinárodné spory riešili mierovou cestou, ale toho sa nedocieli ústupkami v zásadách a preto je treba byť na pozoru.

—oO—

NOVÝ EXPERIMENT KOMUNISTŮ — MEZINÁRODNÍ SPECIALISACE VÝROBY

Arno Hais

V souvislosti se snahou Moskvy prostřednictvím Rady vzájemné hospodářské pomoci dirigovat hospodářství satelitních zemí, zejména jejich průmysl, dovidáme se z komunistického tisku mnohé zajímavosti o stavu československého průmyslu, poslední z bratislavské "Pravdy".

Mezistátní specialisace výroby — jak ji plánuje RVHP — je potřebná pro čs. textilní, obuvnický a oděvní průmysl, stejně jako pro jiná odvětví spotřebního průmyslu, praví se tam. Nejde prý o nějaké rušení tradiční výroby, např. obuvnického průmyslu — jak se šíří poplašné pověsti — ale o rozšiřování výroby na základě specialisace. Tím se bude zvyšovat seriovosť výroby, výměnou s ostatními zeměmi socialistického bloku obohacovat sortiment a výrobky budou lacinější — horuje Jozef Košnář v čísle z 18.6.

Priznává přitom, že odvětvím spotřebního průmyslu nevěnovali komunisté pozornost, jakou si zasloužovaly, přes to, že po strojírenských výrobcích je nepotravinářské spotřební zboží nejdůležitějším exportním artiklem, kterým se hradí import surovin a potravin. Kromě toho tyto odvětví pracují bezprostředně pro spotřebitele, což má velký význam pro růst životní úrovně — uvádí autor a je to poprvé, kdy zájmy domácího spotřebitele se v komunistickém tisku připomínají.

Autor se ve své úvaze staví proti dogmatickému a ztrnulému chápání předstihu výroby výrobních prostředků před výrobou

Dokončení na st.4.

ONTARIO PLÁNUJE NEJVĚŠÍ ATOMICKOU ELEKTRÁRNU NA SVĚTĚ

VÝZNAMNÉ HOSPODÁŘSKÉ ROZHODNUTÍ ONTARIJSKÉ VLÁDY

Ministr hospodářství a výstavby Robert Macaulay oznámil, že ontarijská vláda přijala plán na vybudování největší a t o m i c k é elektrárny na světě nákladem 500 milionů dolarů. Práce má započít během několika měsíců.

Tato atomická elektrárna má produkovat 200 milionů kilowattů a má být v provozu v r. 1970.

Jedním z důvodů, jež vedly k rozhodnutí vybudovat síť atomických elektráren, je ubývající zásoba uhlí. Odhaduje se, že bez atomických elektráren by Ontario musilo dovážet uhlí v hodnotě 200 až 300 milionů dolarů počínaje r. 1980.

LIBERÁLNÍ VLÁDA PO PRVNÍM KOLE

SPLNĚNÁ A NESPLNĚNÁ OČEKÁVÁNÍ — ROZPOČET NEJVĚŠÍ ZKLAMÁNÍM

Josef Čermák

Zitřek zřídka splní, co od něj včerejšek očekával. Naděje vředy pokulháva za skutečností. To platí pro život jedince, stejně jako pro vládu a státy.

Od Pearsonovy vlády se mnoho očekávalo. Pravděpodobně víc, než mohla splnit kterákoliv vláda. Očekávalo se mnoho od jednotlivých ministrů, zvláště od ministra financí, Waltera Gordona, Nemělo by být tak velkým přesvědčením, že příslib zůstal daleko za výkonem.

Pearsonova vláda začala dobře, zvláště v mezinárodní politice. Ministerský předseda Pearson potvrdil, že nezapomněl své diplomatické řemeslo.

Pak přišel rozpočet. Zázrak, který se očekával od ministra Gordona, se nedostavil. Naopak.

Spěšně připravený Gordonův rozpočet, přes některé originální námety a určitou odvahu v řešení kanadské hospodářské krize, byl největším zklamáním letního zasedání parlamentu.

Potíže měla i ministryně zdravotnictví s přenosným pensijním plánem. Dobře myšlená předloha zákona o municipálních půjčkách narazila na silný odpor v Quebecu a jinde.

Pearsonova vláda měla však i řadu úspěchů. Především v mezinárodních jednáních — jednání s USA o atomických zbraních na kanadské půdě, Sharpova jednání v Ženevě atd.

Pravděpodobně největším kladem Pearsonovy vlády zůstává představitost, energie — a ochota učit se chybami.

ASTRONOMICKÉ ZÁVODY

Hanuš Hejný

Budeme na chvílku — jak se říká — "házet" miliardami. Aby to nebylo příliš abstraktní, uvedme, že celý roční státní rozpočet Československé socialistické republiky je asi 125 miliard korun. Kdyby se za celou tuto částku koupaly americké dolary na volném trhu, dostalo by se jich asi pět a čtvrt miliardy. Pět a čtvrt miliardy dolarů — přibližně hodnota našeho státního rozpočtu — to je obrovská částka. A je to plánovaný rozpočet na rok 1964 jednoho amerického vládního úřadu — úřadu pro astronautiku. Hlavním projektem tohoto úřadu je vyslat člověka na měsíc a přivést ho zpátky na zem. Má se to uskutečnit do roku 1970. A počítá se, že uskutečnění projektu bude stát nejméně dvacet miliard dolarů, pravděpodobně mnohem víc — možná čtyřicet.

Není divu, že si — vzhledem k této astronomické ceně projektu — mnozí lidé kladou otázku, zda stojí za to. Lidé, kteří s miliardovými rozpočty mají zkušenosti — jako na příklad bývalý prezident Eisenhower. "Kdokoliv je ochoten vydat čtyřicet miliard dolarů na závod na měsíc", řekl Eisenhower, "podléhá šálení smyslů." Poslanec demokratické strany za Kalifornii Chet Holifield nazval plánování takových výdajů "náměsíčním blouzněním". Senátní republikánský klub rovněž vyjádřil pochybnost, zda je rozumné tolik zaplatit "za hrst měsíčního prachu". Jeden z předních amerických vědců, fyzik Lloyd Berkner varoval před tím, aby se závod na měsíc nezačal považovat za něco jako "lehkoatletické mistrovství". To všechno jsou vážení a rozumní lidé, jejichž kritická slova cítujeme, abychom znázornili, že projekt Apollo — vyslání člověka na měsíc — působí mnohým Američanům určité starosti, poněvadž je tak nákladný. A protože jsou Američané, nemusí se se svými starostmi tajit a mohou projekt veřejně

kritikovat... a celá věc se ovšem projednává v tisku i v kongresu.

K této debatě nyní přispěl přední britský vědec, Sir Bernard Lovell, šéf radio-astronomické laboratoře v městečku zvaném Jodrell Bank. Sir Bernard ovšem sleduje americké úsilí o pronikání do prostoru, spolupracoval s americkými vědci na udržování styku s umělými družicemi, několikrát navštívil americké pokusné stanice a základny pro vypouštění kosmických lodí... a teď právě podnikl třítydenní zájezd po Sovětském svazu, kde rovněž navštívil pokusné stanice a laboratoře a hovořil o problémech letu na měsíc se sovětskými odborníky a členy sovětské akademie věd. A vrátil se do Anglie s dojmem, že sověty považují let člověka na měsíc za nepraktický — alespoň v dohledné době — hlavně proto, že považují prozatím za nepřekonatelné dva velké problémy: jak při cestě na měsíc uchránit astronauty před smrtelným zářením, které vzniká při výbuších na slunci, a jak dopravit na měsíc všechny materiální zásoby potřebné k tomu, aby se astronauti mohli vrátit zpátky na zem. Sověty se proto o vyslání člověka ani moc nesnaží, hlásil Sir Bernard, a soustřeďují své úsilí na zřízení velké kosmické laboratoře v prostoru nedaleko od země. "Rusové se dívají velmi realisticky na to, jakou cenu by mělo vyslání člověka na měsíc", řekl Sir Bernard minulý úterý na tiskové konferenci v Londýně, když se vrátil ze Sovětského svazu, "a Američané závodí na měsíc sami se sebou".

Sir Bernard tlumočil také přání sovětských činitelů a vědců, aby s nimi američtí vědci spolupracovali v dobývání a výzkumu měsíce. Takovou spolupráci by Američané jen uvítali — sami ji opětovně nabízejí — ale vyžadovala by tak drastický odklon od pokračování na str. 2.

FREE ELECTIONS FOR CAPTIVE NATIONS

"WEEK OF CAPTIVE NATIONS" IN U. S. A. SHOULD BE ADOPTED IN CANADA

Each year, in all cities of U.S.A., one week in July is dedicated as "Week of Captive Nations". During such week the people of the United States are reminded of the oppression in the countries behind the Iron Curtain and asked to help such countries in their struggle for freedom and independence. We suggest that the institution of Captive Nations Week be adopted in Canada as well.

This year, the sponsoring organizations — American Friends of the Captive Nations, Assembly of the Captive Nations, Conference of Americans of Central and Eastern European Descent, National Captive Nations Committee and American Conference for the Liberation of the Non-Russian Nations in the USSR -- issued a declaration from which we reprint the following excerpts: In commemorating Captive Nations Week:

WE ACCUSE the U.S.S.R. Government of violating its solemn promises of freedom and independence to the nine nations made captive after World War II — Albania, Bulgaria, Czechoslovakia, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland and Romania;

WE FURTHER ACCUSE the Soviet Government of forcibly depriving the peoples within its own borders of the promised right of self-determination and of destroying the formerly free and independent states of Ukraine, Georgia, Armenia, Byelorussia, and others;

WE URGE that the Hungarian question be retained on the United Nations agenda until the U.N. resolutions of Hungary have been complied with.

WE URGE the governments of the United States and its allies

(1) to declare, in accordance with the principles of the Atlantic Charter, the Universal Declaration of Human Rights and the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries adopted by the U.N. on October 14, 1960, their support of the right of self-determination of all peoples held in captivity by the Communist imperial system and, consequently, make issue the permanent concern of the United Nations;

(2) to recognize that any relaxation of tensions can only follow, not precede, the realization of self-determination through free elections in these captive nations; that there can be no end to the Cold War as long as an Iron Curtain runs through Europe and half of Europe remains enslaved, and that the strict observance of the right of self-determination must be made the precondition in any security agreements;

(3) to be always mindful of the proven fact that the Soviet Union and the satellite regimes desperately need as much of the Western economic strength as they can draw from trading with the West, and accordingly, to use the tremendous bargaining power their economic strength confers upon them to exact meaningful political concessions for the captive peoples and for the entire free world.

WE APPEAL to the people of the United States of America, during Captive Nations Week July 14-20, 1963, to manifest their awareness of the importance of their silent allies in the Soviet-subjugated lands in the world-wide conflict between the forces of liberty and Communist tyranny, and to pledge themselves to help them in their struggle for freedom and independence.

7. ZÁŘÍ - významný den v torontském krajském životě.

Letošní podzimní sezona v krajském životě bude zahájena Valnou hromadou Společnosti pro vědy a umění v sobotu 7. září. Důležitým zasedání a odpolední přednášky budou v divadelním sále torontské městské knihovny a večerní banket se bude konat ve Westbury hotelu.

Hlavní odpolední přednášku přednese prof. Dr. Hlavatý. Další přednášku proslaví velvyslanec Jaroslav Šejnoha.

Přesný program banketu a přednášek přineseme příště.

PROPUŠTĚNÍ TŘI ČS. KATOLICKÝCH BISKUPŮ

Čs. tisková kancelář potvrdila 20. července zprávy západních agentur o propuštění tří čs. katolických biskupů, Josefa Hlouchy, Štěpána Trochty a Karla Otčenáška. Zatímco dr. Hlouch byl prý propuštěn na svobodu teprve nedávno, druzí dva prý byli propuštěni již v roce 1960. Českobudějovický biskup dr. Hlouch byl spoliatorem pastýřského listu z roku 1949, který kritizoval církevní politiku režimu. Dr. Hlouch byl internován v roce 1950 a od roku 1952 deportován, pravděpodobně do své rodné vsi. Dr. Trochta, biskup litoměřický, který byl za války vězněn v koncentračních táborech, byl v roce 1954 obviněn z velezrady a odsouzen čs. režimem na 25 let do vězení. Po věznění v Leopoldově byl prý v roce 1960 po amnestii propuštěn a pracoval prý jako dělník na stavbě v Praze. Dr. Otčenášek, apoštolský

administrátor v Hradci Králové, zmizel v roce 1957 a podle pozdějších zpráv byl internován.

Zprávy o propuštění těchto tří biskupů ovšem nelze vykládat jako zmírnění režimní politiky vůči církvi. Žádný z jmenovaných se nemohl vrátit do svého úřadu a kromě toho režim nijak nezměnil své stanovisko k pražskému arcibiskupovi dr. Josefu Beranovi, který byl internován v roce 1949 a který byl odsouzen k nucenému pobytu v klášteře v Nové Říši na Moravě.

Uvedme dále, že z 13 čs. diecézí je plných deset bez svého pastýře a nejméně dva čs. biskupové jsou dodnes vězněni. Je to Jan Vojtaššák, biskup spíšský, který byl zatčen v roce 1951 a odsouzen k 25 letům žaláře a dr. Zela, biskup olomoucký, který byl rovněž odsouzen v roce 1950. — FEC.

TRESTAJÍ DĚTI ZA VINY RODIČŮ

Delegace komunistické vlády ČSSR nepřestávají na mezinárodních konferencích UNESCO i jinde zdůrazňovat, že za jejich režimu má každý právo na vzdělání a že u nich se neuplatňuje politická diskriminace ze sociálních důvodů. Je to tvrzení nepravdivé, víme všichni.

Bratislavská "Pravda" nedávno přinesla o tom nové doklady. Otiskuje rozhovor s bývalým důstojníkem, který pro zamlčení členství v Rudové straně byl z armády propuštěn. Jeho syn se nyní hlásil na studie a pravdivě do dotazníku uvedl případ svého otce — a nebyl do školy přijat.

Uvádí další případ, kdy chlapec ukončil školu s výborným prospěchem. Ve školním posudku je označen jako výborný matematik, z fyziky a chemie zná mnohem víc než předpisují školní osnovy, neboť tyto předměty jsou jeho zálibou. Pracoval ve Svazu české mládeže a ochotně chodil na brigády, ale jeho otec je — evangelický farář a proto "přijeti na vysokou školu nedoporučujeme" praví nakonec školní posudek.

Za několik dní přišla do redakce dívka. Čtyři přijímací zkoušky má za sebou, čtyřikrát ji řekli, že by ji mohli přijmout, kdyžby... to s otcem bylo v pořádku. Otec byl za slovenského státu bankovním úředníkem a obviněn, že spolupracoval s Hlinkovou gardou. Svědkami dokázal, že to není pravda, má "kádrový materiál" v pořádku, ale u ní v továrně to má kádrová komise zapsáno ještě po staru.

Časopis "Plamen" ve svém posledním čísle přináší rovněž do-

klad o absurdnosti kádrové politiky v ČSR. V jedné obci nedařilo Brna žije patnáctileté děvče, které letos vychází devátou třídou. Má zřejmý výtvarný talent, dobře se učí a je pokládána za nadanou žákyni. Chtěla by jít na umělecko-průmyslovou školu a věnovat se textilnímu návrhářství. Chtěla by — ale nepůjde! Ani na uměleckou, ani na žádnou jinou! — Když jí byly tři měsíce, uprchli její rodiče z komunistického ráje a nechali ji na starost dědečkovi a babičce. Také jejím pěstounům v y t ý k á vševědoucí kádrová komise negativní postoj k režimu a děvčeti pak, že touží poznat své rodiče...

Kdy už přestaneme trestat děti za viny rodičů a odstraníme z naší společnosti dědičný hřích v podobě takového kádrování? — ptá se pisatel poznámky v "Plameni". — Až zmizí režim, v němž třídní hledisko je nad právní řád! — dodáváme my. ah.

ASTRONOMICKÉ ZÁVODY

Pokračování se str. 1.

tajnostkárství a podezřívavosti se strany sovětů a tak velkou změnu oproti jejich dosavadní politice a praxi, že se jim zdá zatím neuskutečnitelnou. Sovětská náhlá spolupráce na tomto poli si získala v Americe určitou pozornost ve chvíli, kdy sověty nabízejí dohodu o neútočnosti mezi Severoatlantickým a Varšavským paktem a naznačují ochotu domluvit se o zákazu pokusů s jadernými zbraněmi; není vyloučeno, že skutečně mění celou svou politiku vůči Západu. Ale větší po-

"ŽIVOT STRANY" PROTI NESPOKOJENCŮM

V červencovém čísle časopisu "Život strany" se objevil redakční úvodník, který ostře útočí na mnoho jiných čs. listů: "Nemožno přehlédnout, že v posledních měsících se na stránkách našeho tisku, například Kulturního života, Literárních novin a jiných časopisů objevily jednotlivé články a na nedávném sjezdu novinářů v Bratislavě a sjezdu spisovatelů vyskytla vystoupení, která nesprávně vysvětlují linii XII.

zornosti si získal Lovellův výrok v tom smyslu, že sověty nechtějí zavádět s Amerikou v letu na měsíc. Nedal si tu britský vědec namluvit něco, co neodpovídá pravdě? Je skutečně pravda, že smrtelné záření ze slunečních výbuchů a zásoby pro návrat astronautů na zem jsou pro sověty větším problémem než náklady ve výši několika desítek miliard rublů? Nemohla by Amerika skutečně povolit ve svém — tak nákladném a tak kritizovaném — úsilí? Shodou okolností se den po tiskové konferenci Sira Bernarda Lovella v Londýně konala tisková konference prezidenta Kennedyho ve Washingtonu. "Pane prezidente", zněla jedna otázka, "kdyby se Rusové opravdu vzdali závodu na měsíc, pokračovali my bychom podle nynějších plánů?"

My za prvé nevíme, odpověděl prezident, jaké plány Rusové mají. Co nás hlavně zajímá je, jaké mají schopnosti... Všechno nasvědčuje tomu, že vyvíjejí velké úsilí a pronikání do prostoru přidělují mnoho energie a peněz, kterých by potřebovali k jiným účelům. Vzhledem k tomu myslím, že musíme pokračovat... Cožpak bychom měli povolit v úsilí v oblasti, kde je Sovětský svaz vpředu a snaží si náskok udržet, v oblasti, kde jde jednak o naši národní bezpečnost, jednak o velký mírový rozvoj? Nejde tu jen o naše nadšení, o zájem dostat se na měsíc, nýbrž jde i o schopnost ovládnout prostor — schopnost, která by byla letem na měsíc prokázána. A to je velmi důležité pro Spojené státy jako vedoucí mocnost svobodného světa.

Tolik z prezidentovy odpovědi na tiskové konferenci. Je jisté pravda, že kdyby závod na měsíc byl jen nějakým "mistrovstvím v lehké atletice", nestála by účast v něm za čtyřicet miliard dolarů, ani za dvacet — když je toho tolik třeba vykonat tady na zemi. Ale závod na měsíc je ve skutečnosti něčím jiným, jak naznačil Kennedy. Nadzemský prostor je totiž i arénou světové politiky a studené války, ve které Spojené státy zápolit musí — a to vši svou silou.

sjezdu... Projevuje se v nich nesprávné jednostranné hodnocení současné etapy rozvoje společnosti, závěry XII. sjezdu se vysvětlují tak, jakoby až jím se začínal boj proti kultu osobnosti a byl našim soudcím nejdůležitějším úkolem, zkrášlují se otázky vztahů našich národů a národností... Aniž by si uvědomovaly celou složitost problematiky společenského vývoje, našeho národního hospodářství, boje proti kultu osobnosti atd., vynášejí o nich kategorické soudy a nezdůtky, otevřeně nebo zastřeně, si osobují právo vynášet je i o činnostech celé strany a o usneseních ústředního výboru... Mnohokrát je možno v nich vidět i snahu vysloužit si v "nesmířitelném boji proti kultu osobnosti" publicistickou slávu. Společným úsilím těch-

to článků a vystoupení je též vytvořit dojem, že strana důsledně nebojuje proti kultu osobnosti a že se proto v čelo musí postavit někdo jiný."

Z TORONTA

Provinciální ministerstvo práce vydalo nedávno brožuru nazvanou "Apprenticeship in Ontario". Zahnuje všechna řemesla, která zaměstnávají učně. Bohatě ilustrovanou knížku mohou naši čtenáři dostat zdarma na adrese: The Apprenticeship Branch, Dept. of Labour, 8 York St., Toronto.

HLEDÁME

PANÍ DO KUCHYNĚ S částečnou znalostí vaření znalost angličtiny není nutná. Telefon HU 1-7743

ÚTOK NA PŘEHMATY KOMUNISTICKÉ JUSTICE

Dlouhá řada čs. časopisů a novin, které veřejně zaujímají kritické stanovisko ke kultu osobnosti a odmítají se krotce zastavit na čáře, kterou tomuto boji chce předsedat Novotného režim, se neustále prodlužuje. Nedávno vyšlo číslo časopisu "Právník", který je orgánem institutu pro otázky státní legality při Čs. akademii věd, přineslo ostrý útok na justici Novotného režimu a kritizuje zejména způsob, jakým se postupovalo při procesech s kulaky, které neměly žádný právní poklad. Úvodník vyslovuje zá-

kladní tézi, že je-li právní řízení zneužíváno pro dosažení politických cílů, není možná žádná spravedlnost a právní řád.

Tento útok, který sleduje podobnou linii jako nedávny článek v časopise Kulturní život, lze jen uvítat, tím spíše, že přichází z Prahy a objevil se v orgánu instituce, od níž bychom podobné stanovisko sotva očekávali. Je to poprvé, kdy čs. komunistický časopis "objevuje" ideál spravedlnosti tak jak byl vždy chápán v západních demokraciích. — FEC.

ZLOČINY NEMRAVNÉHO REŽIMU

Od začátku dubna, kdy ústřední výbor KSČ schválil "straniček a soudní závěry a opatření", které mají napravit politické a morální škody způsobené umělé vykonstruovanými protiprávními procesy a jejich důsledky, panuje v ČSR horečná činnost, jak překonat následky kultu osobnosti a dogmatické myšlení, které za éry Stalina do KSČ proniklo a jež je dnes, se zpětnou platností, všeobecně označováno za nevědecké.

Novotný a jeho klika v polbyru se dohodla na obětích beránčích, které za něj a za všechny ostatní stalinisty mají sejmuti hříchy padesátých let.

Jedním z nich je Karol Bacilek, který v letech 1952 až 1954 byl ministrem státní bezpečnosti. Nic proti tomu, aby pykal za procesy, které inscenoval s vedoucími funkcionáři KSČ. Nic proti tomu, aby tehdy odsouzení komunisté byli rehabilitováni a vrácena jim partajní knížka, třeba se zlatou ozízkou.

Jeden však dotaz na presidenta Antonína Novotného a jeho polbyro máme při této příležitosti: Dopusťte se Karol Bacilek, a ti, kdož byli ministři státní bezpečnosti před ním, jediné tohoto zločinu? Nevykonstruoval umělé a protiprávní také jiné politické procesy a nedal odsoudit (a mnohých z nich opravit!) také sta a sta jiných občanů československé republiky, kteří nebyli členy komunistické strany a kteří dodnes sedí v komunistických žalářích, pokud v nich už nezemřeli. Samozřejmě, v těchto případech šlo o politické odpůrce — zde to měl Bacilek či jeho předchůdci snažší, nemusili si se žalobou dlouho lámat hlavu.

O těchto obětech hrubého porušení práva, zákonnosti a spravedlnosti se nemluví. Přes to však to byly a zůstávají zločiny, za něž odpovídá jak Karol Bacilek tak ti, kdož stáli tehdy v čele KSČ. Odpovědnosti za ně se nezabývá, i když o nich dnes zbaběle mlčí, jakoby jich nebylo. ah.

NÁBOŽENSKÁ TOLERANCE ZA RUDOLFA II

SVĚDECTVÍ ANGLICKÉHO NÁVŠTĚVNÍKA

V jednom článku loňského ročníku "Našich hlasů" jsem podal všeobecné dojmy z pobytu anglického návštěvníka v rudolfínské Praze a v českých zemích. Jednalo se o Shakespearovu současníka Fynese Morysona, který při cestě Evropou pobýval v Praze roku 1592, asi dva měsíce a potom ještě jednou prošel Moravou na cestě z Krakova do Vídně roku 1593. Ve stejném článku jsem se ke konci zmínil, že Moryson pojednal o náboženských poměrech zemi, které navštívil, odděleně ve zvláštní knize. Čechám je věnováno několik stránek. Náboženské poměry v předělohorských Čechách a Moravě působily na Morysona téměř nejpříznivějším dojmem. Našel tu náboženskou toleranci jako nikde jinde. Pravda, Moryson jako anglikán nezapře své sympatie k husitskému hnutí, které ovšem v té době bylo už v značném úpadku, a nazývá katolíky "papeženci". Moryson však byl bystrý pozorovatel a dobře si všiml, že náboženská tolerance může mít vliv na spořádané poměry i blahobyt země.

Do Prahy přišel ze Saska. Brzy zjistil, že "všeobecně v celém království byla veliká různost v náboženských vyznáních, takže ve stejném městě byli někteří

obyvatelé kalvinisti, luteráni, husiti, anabaptisti, pikarti a papeženci; a to nejenom v hlavním městě Praze, ale i Plzni... a ve městech Přerově a Hranicích na Moravě. A jako mají židé své zvláštní místo v Praze, právě takovou svobodu mají po celém království. A nadto stejná různost byla ve všech vesnicích a dokonce ve většině rodin i mezi těmi, kdož byli spojeni stavem manželským. Neboť jsem často viděl sluhý, jak doprovodili své pány až ke dveřím kostela a jak je tam opustili, aby potom sami šli do jiného kostela. A dokonce jsem viděl některé vojáky z císařovy osobní stráže, jak stáli před jeho tváří s úsměskem, když jej viděli, jak se po kolennou vleče, aby políbil křížifix nebo nějakou relikvii. Neboť císařská stráž byla vybírána většinou z německých poddaných, o nichž jsem již dříve podotkl, že jsou z velké části luteráni." Moryson pak srovnává náboženské poměry v Německu a českých zemích. Dochází k tomuto závěru: "Zjistil jsem, že císařovi poddaní v Čechách se ještě více liší ve svých náboženských názorech jeden od druhého, avšak obecní spolu v obdivuhodném míru a shodě." V Čechách se však Morysonovi zdály kostely mít chudší výzdobu než

v Německu. Platy duchovních shledal u nás postačujícími. Farář z některého města blíže Prahy se mu svěřil, že dostává 3 tolarů týdně, dále naturalie, zvláštění příplatek z obecní pokladnice a k tomu ještě mimořádné příjmy z různých obřadů. Moryson se zřejmě nezajímal jen o to, jak spolu mohou žít v poměrném klidu lidé tolika náboženských vyznání, ale i o hospodářské věci související s náboženstvím. O úřadu pražského arcibiskupa a o pražské universitě nemá přesných zpráv. Podle něho bylo původní pražské vysoké učení přeneseno do Lipska. Zajímavý je jeho soud o hnutí husitském. Mluví o Husitech myslí, že jejich reformace nebyla dosti důsledná, neboť Tito prý až dosud souhlasí v mnohých věcech s "papeženci"; co se týče ceremonií, říká Moryson, jestliže jsou papeženci pověřeni, tu kalíšníci jsou opravdu směšní. Moryson má za to, že od Husových dob Čechové nemají ani biskupů ani university. Katolíci se prý obracejí k sousedním biskupům, aby vysvětlili jejich kněze; reformování zase jdou k reformovaným superintendentům a německým universitám. Husiti kněží se nesmějí ženit. Nad brannou husitské katedrály mají vyrytý kalich a meč na památku, že to bylo pomocí meče, když si vydobyli na papežovi svobodu přijímat kalich čili krev stejně jako tělo našeho Pána ve svaté

oběti... Husité podávají pod obojí způsobou netoliko laikům, ale dokonce nemluvnátkům, protože Kristus praví: Nechte malíčkové přijít ke mně. Avšak prý dosud věří společně s papeženci, že jedi a pijí skutečně tělo a krev našeho Pána svými ústy. Než odmítají se modlit k svatým nebo před obrazy. Mši zpívají po latinsky, ale čtou epistoly, evangelia a mají křestní i pohřební obřady ve svém českém jazyce. Při křtu dají čini znamení kříže a pomozou je na čele olejem... nemají však svěcené vody, aby ji kropili.

Na českém venkově se Morysonovi zdálo, že je tam více příslušníků ostatních vyznání než husitského: města a vesnice prý byla více reformovaná a v náboženství tam vládla úplná svoboda. Lidé nevěřili, že by papež mohl odpouštět hříchy. Dále naprosto neuznávali oheň očistce. S katolíky prý se shodli na počtu svátostí i na doktríně o předurčení. Nezpívali žádné mše za mrtvé, ale měli smyšlené obřady při pohřbech... Zachovávali krásný zvyk, který Moryson viděl už v Německu: byly tu pořádány zvláštní ranní bohoslužby pro kucháře a jiný služební lid zaměstnaný v domácnostech, protože tyto nemohly pro svou práci se jinak zúčastnit normálních bohoslužeb. Jinou skupinu nekatolíků nazýval Moryson pikarty a anabaptisty. V prvním případě se zjevně jedná o příslušníky Jed-

noty bratrské a v druhém o novokřtěnce. O obou skupinách Moryson tvrdí, že jsou početné v českých zemích. Jejich způsob víry je neokázalý. Jsou to lidé přičinliví a pracovití. Zjistil, že tyto žili jako bratři v kolegiu s ženami a dětmi mající společnou pokladnici, do níž složil každý svůj majetek. Každá rodina měla však své oddělené obydlí... Ráno mužové navštívili své starší, aby tu přijali potraviny a denní úkoly. Všechny druhy řemesl tu byly vykonávány až na výrobu mečů. Moryson viděl osobně na své pouti napříč Moravou novokřtěnce v jejich dlouhých pláštích z hrubé látky a s holi v ruce. Jestliže některý člen jejich obce byl vyloučen pro nečistotu nebo jiné pohoršení, ztratil svůj podíl na obecním majetku. Panovala mezi nimi tuhá kázeň. Světli svátek vzestování a velikonoce, ne však narození Páně. V Praze Moryson dobře pozoroval chování členů jednotlivých denominací po čas půstu. O katolících a kalíšnicích říká, že se postili a jedli jen ryby, ale luteráni a kalvinisti jedli maso, aniž drželi půst. Největší cenu mají Morysonova pojednání, která dozvědí o vysoké míře náboženské svobody a tolerance. V tomto ohledu mohly české země na sklonku panování císaře Rudolfa být vzporem ostatní Evropě.

J. Petříček

HŘÍŠNÁ POESIE

Vilém, Gran Embustero

Když Zoraida vstoupila, člověk uviděl nejdříve břicho. Na zadníčku si musil chvilku počkat. Ale ona za to nemohla. Všecky mulatky tak rostly.

Měla velká chodidla, skákající a tancící zuřivě a zběsile při kvilivých zvucích trubky. Měla široký, plochý nos a kypré rty, vylévající se ze břehů, jejichž laskání pohlcovalo člověka až k smrti.

Chumáče vlnatých vlasů česala vzhůru. Podvazovala je červenou stuhou. Z jejích očí, zpod řas, jiskřila ztřeštěná radost ze života a touha rasy po vyrovnání.

Když Zoraida vstoupila, sklonila hlavu a mírně nadnesla ramena, hadovitě paže svinula na prsa a tisknouc lokty na břicho, dotýkala se prsty nosu, nebo dlouhými pomalovanými nehty tukala do zubů, nebo bílými dlaněmi se tahala za bradu. Necháň její hlavu schýlenou, náhle zvedla oči, zasmívala jejich bělmem, potom, rovněž náhle, sklopila své zraky, jakoby dvě hvězdy uhasly. Hned nato pohlédla vzhůru, jiskřící velikýma očima a bílými veselými zuby rostoucími z modrých dásní.

Podobala se krásnému černému andělu.

"Ta by mohla létat", koktal užaslý Jardínek.

"S takovým nosem a takovými chodidly?" ušklíbl se Joe.

"Máš se jí dívat do očí aaa ne do nnosních dírek, ty kluku ppitomá. Ostatně, něco člověk musí si oblíbit. Nnemůže stále chodit jen sám aaa sám."

Jak krásně, čistě se divala. Jako ta golfa o níž studenti romanticky si šeptali: Ona byla zaměstnaná ve vyklíčeném domě, ale její duše zůstala čistá. Představoval jsem si její světičku života obydlenou kouzelnou pohadkovou dobrotou. Byl jsem udešen i přitahován. Myslel jsem na ženy ze severu se zuby pěkně vycídě-

nými. Případaly mi jaksi kožené. Pokřčil jsem rameny: Nikdo neví, kdy ryba pije vodu.

Jarouškův hlas se ozýval nářkavě: "Tolik křivek, zžakutů a nebezpečných zžatáček má ta slečna aaa já mám tak špatné bbrzdy."

Zoraida zpívala pěkným altem o neuspokojenosti v lásce. Je mnoho krásných a laskavých lásek, které nedávají trvalého uspokojení bílému člověku. Ale kdyby nežil v tropech, nikdy by se nedověděl, co vskutku je láska. Člověk hledá, dosáhne co si umíní a přinese to domů. Myslí, že je to láska, ale brzy zjistí, že je to zvláštní, nový druh neporozumění, nenávisť, jež otráví vzduch

Joe zachytil Portuguéšův pohled v barovém zrcadle. Profesionálně se náhrbil nad černým čišnickým motýlkem uvázaným pod svou bradou. Rekl: "Señoři, pijte a nečumte mi tady naprázdno. Co si dáme, můj kapitáne? můj generále? můj presidente?" Uterku přehodil z pravého podpaží pod levé.

"Aat tě vezme bbubák. Vviš, že mě bude hodně zžajímat tvoje příští myšlenka?"

Nabízeli jí pití. Po několika číších se zvedla se židle a kráčela nejistými kroky lokálem. Dopadla na lavici. Šaty se jí uvedly v nepořádek. Ukázala větší část svých nohou. Pohybovala jimi se strany na stranu a smála se bláznivě. Ale ona nebyla docela opilá. Říkala: "Musím jít domů. Už musím jít."

Jardínek jí nabídl doprovod a spojení proti samotě. Když vycházeli na ulici, řečnil: "Žijíto je náhoda, slečno. Jjsme na ten zžázrak tak hrdí, jakobychom se o něj kkdovíjak zžasloužili."

Zoraida upřela na něho láskyplně, ale nechápavý pohled. Rekl: "Já neumím číst, ale oni mi piší."

ZA OTTOU HELLEREM

Ottu Hellera, choť Bedřišku a malou tehdy Věrušku přiměla k cestě a usazení v Kanadě doba Po-Mnichovská. Když jsem se s Ottou setkal na schůzi Sdružení v 1940, měl jsem k němu rodinné uvedení, pracoval jsem v Praze v letech 1921-23 s jeho bratrem u firmy Vacuum Oil a jako účetní pro Čechy, vedl jsem saldo-konto velkostatku starého pána statkáře Hellera. Vyvinulo se mezi našimi rodinami upřímné přátelství, nezkalené až do smrti Otty. Jako rozšafný, dobrý hospodář Otto byl praktický člověk, dovedl si každý problém vyřešit a nasazoval tvrdou práci, aby své rodině zajistil slušnou existenci v novém domově.

Otto byl příkladem, jak v životě přijmouti rány osudu. Z velkého jistě rodinného statku, podařilo se Ottovi a Bedřišce zachránit pro Kanadský život pouze část nabytku a vzácných pro ně kusů českého skla a porcelánu a jsem jist, že toto bezprostřední okolí poskytovalo Ottovi a Bedřišce zdání, že jsou zase doma, třebaže v nové vlasti. Hellerovi nevěřili v panský život, oba našli si práci, Otto v dílnách na obrábění kovu a brzo u svých nadřízených "bossů" získal si pověst obratného, spolehlivého a do menšího detailu precisiho kovodoborníka.

Před lety, druhý kraján Otto, Otto Pick vybudoval dnes již velký podnik, velkoproděj semen a nebylo třeba vůbec Ottu Hellera nutit ke změně práce, přijati zastoupení a prodej po farmách a obchodech Ontaria semen krajské firmy. Otto byl tu docela ve svém živlu, rozuměl svému artiklu tak, že získal důvěru a respekt svých hospodářských zákazníků. Byla to práce těžká, Ottu nezastrašilo počasí, ani vzdálenosti, jeho práce podle jeho rozumu nesla nikdy ani den odkladu. Ottovi neodolal ani neochotný farmař-zákazník. "Slez dolu, já Ti povím anekdotu" zavolal na farmáře, který spravoval kůlnu a předstíral nezáměr s Ottou jednati. Snad i farmář měl potom dobrou anekdotu pro přátelského Čechoslováka-prodávče. Kde byl Otta, tam nebyla nuda, byl rozený kronikář a rádi jsme jej vždy poslouchali. Často, velice často nás rozesmál a sám předcházal dobrým příkladem, Otto byl dostal jistě prvou cenu, pro upřímný, přirozený smích celého těla, který strhl ssebou posluchače.

Nedovedu si představit, že by Otta mohl mít nepřátele. Ačkoliv v našem veřejném životě všude byl a zajisté byl chlapský činný a v jeho názorech nekompromisní, přece měl vzácný dar korektnosti, byl vždycky gentleman, rozený demokrat. Vrátil se z Československa koncem roku 1947, tešne před komunistickým pučem, protože se nedal svěsti zdánlivou demokracií toho období a krátkozrakými, kteří blížící se politickou katastrofu nechtěli vidět. Definitivně se tehdy rozhodl ztratit celý rodinný majetek, ale zachovati svobodu lidské důstojnosti a začítí bytí i s málem v Kanadě. Po dlouhá léta Otto vedl úporný boj se zákeřnou chorobou a zdálo se nám, kteří jsme ho znali, že se mu podaří závalu srdce kontrolovati. Přes nejlepší lékařskou péči, následkem náhle krize Otto podlehl. Budeme všichni Ottu postrádat, budeme jej v našich řadách dlouho v myšlenkách hledat a na jeho zlatou povahu si vzpomínat. Bude to také choť Bedřiška a dceruška doktor Věruška, kterým manžel a tatínek bude na každém jejich kroku scházet.

Náš T. G. Masaryk by bez váhání označil zesnulého Ottu Hellera za "dobrého člověka". Ing. Jan Mráček,

DROBNÉ ZPRÁVY

Promenádní koncerty v ojeňských souborů začínají v hlavních parcích každou neděli ve 3 hod. odp. Největší počet posluchačů mají koncerty v High parku.

NEJLEPŠÍM nářadovcem na mistrovství Evropy byl Jihoslovan Cerar, mistrovství se konalo v Bělehradě.

SANNYASIN

Joža Procházka

IX

Yogi byl unesen sám svým vyprávěním. Po u h é vyslovování jména Babadží a vybavení zážitku jeho paramguru uvolňovalo v něm duševní stav, zřejmý z jeho tváře a očí zářících subtilním leskem, který mohl prozrazovat jen tichou vnitřní blaženost. Stastný smích téměř dětsky bezstarostný a nevinný zčeřil občas klidný zvuk jeho vyprávění a Petr se nemohl ubránit jeho nakažlivému vlivu. Bylo to poprvé, kdy naslouchal náboženskému mystiku takové citové hloubky a nevolky podlehl sugestivní síle jeho podání. Nečekaje na konec jeho neuvěřitelného vyprávění, Petr se zeptal:

"Setkal jste se vy s Babadžím?"

V tom okamžiku Indova tvář zahořela hlubokým záplem a v jeho očích se vznítil plamen nadpozemského zánícení. Petr si uvědomil, že viděl podobný zápal v očích křesťanských světců na plátnech Giottových. Ind váhal chvíli, jakoby přemítal, jsou-li uši západního materialisty hodny důvěrného sdělení jeho nehlubší náboženské zkušenosti. Perlivý smích, tichý, ale čistý jako zurčení horského potůčku bylo svědectvím jeho rozpaků. Po chvíli rozmyšlení však řekl skoro neslyšitelně:

"Ano, před několika týdny přišel ke mně v mém rodném domě v Kalkutě po úsilových modlitbách, v nichž jsem hledal boží potvrzení pro svou misionářskou cestu na západ. Zdálo se mi, že můj mozek vybuchne napjetím jako přetopený kotel. Vstoupil do mého pokoje oděn v bělostných dhoti."

Pak, jakoby se zastýděl za sdílnost, která obnažila hloubku jeho náboženského stavu, rozperlil vzduch svým zurčivým smíchem. Chvilí mlčel, jakoby chtěl zachytit střípy blaženosti vyvolané vzpomínkou avatarovy milosti a pak pokračoval ve svém neuvěřitelném vyprávění o zážitku svého paramguru v Ranikhetě před osmdesáti třemi roky:

"Když se můj paramguru vrátil pozdě večer od říčky, kde prošel purifikací nýmovým olejem, spatřil na lesní mýtině zlatý palác, který byl materialisován Babadžím z kosmických atomů, jako poslední článek jeho předchozích životů, v nichž můj paramguru byl mučen touhou po bohatství. Uspokojiv jeho touhu, Babadží ho oprostil úplně od pout jeho karmy, neboť karmický zákon příčiny a následku vyžaduje, aby každé lidské přání došlo konečného splnění. V prostorném sále, v němž zářily safíry, esmeraldy a rubíny a jehož atmosféra byla prosycena vůni kadidla a růží, seděl v lotosové posici Babadží uprostřed své družiny, která ho doprovází na jeho potulkách Himalájemi. Můj paramguru padl vděčně k jeho nohám. Babadží pokynul rukou. Trojí plamen obětího ohně ho ma vyšlehl před oltářem: hlavní gárhapatya, na východní straně áhavanýa a na jihu dakšina. Jeho družina pěla tiše chorál z Ríg védy na oslavu vědeckého boha ohně a světla:

*Agni Vaišnavara, všechma světla jsou
upravdě tvým dechem, ó Agni!
V tobě všichni smrtelní dospívají své
blaženosti.*

*Ty jsi srdcem lidských obydlí;
jako nosný sloup podpíráš lidi,
Hlavou nebe a pupkem země je Agni;
je ukazatelem cesty oběma světům.
Těbe, boha, boží zplodit, ó Vaišnavara,
abys byl světlem člověku.*

"Můj paramguru na to přijal techniku yogy.

"Obřady trvaly až do svítání. Konečně Babadží řekl:

"Můj synu, ukolil jsi dostatečně svou touhu po pozemském bohatství? Účele, pro nějž tento palác byl stvořen, bylo dosaženo. Zavři své oči!"

"Když můj paramguru otevřel opět svůj zrak, ten tam byl palác i kouzelné zahrady, které jej obklopovaly, jako symbol májického klamu a pomíjivosti pozemských statků. Babadží, jeho družina a můj paramguru seděli před skalní jeskyní, u níž avatar

včera očekával svého milovaného čelu. Babadží řekl:

"Tvého přání zůstat v mé družině nelze splnit. Tvé poslání jest mezi lidem. Jdi a rozšiřuj mezi pracujícími království Krija योग!"

"A otočiv se ke své družině, pronesl slova:

"Dera danda uthao!" (Složme stany a zdvihněme putovní berlu.)

"On i jeho družina pak zmizeli jako obraz na promítacím plátně biografu."

Neuvěřitelné vyprávění Indovo bylo u konce. Yogi se usmíval zdržlivě a mlčel, jakoby dával Petrovi čas, aby asimiloval dávku indické mystiky, která mohla být pro něho nadměrná. Byl jistě dobrý psycholog, neboť Petr byl doopravdy v rozpacích, co si myslit o neuvěřitelné události. Domníval se, že byla pouhou oslepující kulísou určenou pro oslnění věřícího prosté mysli, neboť si byl dobře vědom, že všechna náboženství se snaží podobnou cestou zmocnit se obrazotvornosti svých vyznavačů příliš ochotných věřit v nadpozemskost původu jejich pravd. Maje za to, že objevil slabinu, která byla s to vyvolat pochyby o celém náboženském zaměření indického mysticismu, řekl:

"Nezdá se vám, že je snižováním vysokého ideálu božského principu, když se člověk utíká k vyjádření jeho působení nadpřirozenými činy, jako je stvoření zlatého paláce z ničeho?"

"Vaše otázka prozrazuje, jak málo ví západní člověk doopravdy o lidské mysli a skrytých sídách, které v ní objevuje yoga", lách, které v ní objevuje yoga", odpověděl klidně Ind. "Ve skutečnosti není nic, co by se nedalo vysvětlit při zhmotnění kosmických atomů, jímž bylo stvoření zlatého paláce. Všecký univers je jen zhmotněním Stvořitelových myšlenek z kosmických atomů. Vše, co je, bylo vytvořeno z jeho vědomí, stejně jako prostý člověk vytváří ve spánku svět, který mu ve snu připadá skutečný."

Ind chvíli patřil na Petra a pak pokračoval:

"Bůh nejprve pojal myšlenku universu. Produktem jeho vůle byly atomy energie. Svou vůli pak shlukoval atomy v pevné formy. Jeho vůli všechny molekule universu jsou drženy pohromadě. Až odvolá svou vůli, univers se rozpadne opět v energii. Energie přejde v jeho vědomí a idea universu zmizí ze skutečnosti. Tak člověk, následuje božího příkladu, vytváří svůj svět snu ve spánku. Když se probudí, automaticky dematerialisuje předměty a děje svého snu, neboť jeho podvědomá vůle, která je držela pohromadě, přestane v bdění působit. Jak vidíte, člověk je také tvůrce ve svém podvědomém stavu, jímž je sen. Podobně, když člověk procitne do kosmického vědomí, dematerialisuje bez úsilí iluze pozemského snu vytvořeného jím v jeho vědomém stavu. Avatar Babadží materialisoval zlatý palác z kosmických atomů svou vůlí. Z kosmických atomů yogové materialisují mnohé hmotné předměty a docílují toho, čemu vy, materialisté, nazývají zákonů stvoření, říkáte "zázraky".

(Pokračování přístě.)

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTÁŘ

347. BAY STREET

Suite 210

Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

Toronto 1

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE

SCARBORO, ONT.

AXminster 3-7916

AUTO - POZAR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

HUGO HAAS A NÁRODNÍ DIVADLO

Literární noviny přinesly 20. července noticku o známém čs. herci Hugo Haasovi, který "patřil k našim vynikajícím hercům v divadle a ve filmu a byl v roce 1939 na nátlak okupantů propuštěn ze svazku činohry Národního divadla, jehož byl několik let předním členem. Podařilo se mu uniknout do USA, kde působil jako herec. Nedávno — jak píše Literární noviny — Ameriku opustil a žije dnes na odpočinku ve Vidni. Svaz čs. divadelních a filmových umělců pozval Hugo Haase k oslavám osmdesátého výročí trvání Národního divadla. Umělec pozván s radostí přijal a požádal, aby se nadále mohl považovat za člena Národního divadla". — FEC.

SLOVENSKÝ FILM ODMĚNĚN NA MOSKEVSKÉM FESTIVALU

Mezinárodní porota moskevského filmového festivalu, která udělila po jistém váhání velkou cenu italskému filmu režiséra Felliniho "8½" vyznamenala —

OSLAVY VÝROČÍ MATICE SLOVENSKÉ

4. srpna se režim chystá oslavit stoleté výročí založení Matice slovenské. K této nové politice a novému postoji k významné slovenské kulturní a vědecké instituci ovšem dochází teprve po marných pokusech režimu oslabit význam Matice slovenské tím, že před šesti lety tuto instituci přeměnil v knihovnu. Zároveň byly tehdy její funkce přeneseny na Slovenskou akademii věd. Dnešní rozhodnutí režimu oslavovat výročí Matice je tedy jasným důkazem jeho neschopnosti oslabit vážnost a význam Matice v očích slovenského lidu, který spatřuje v Matici slovenské kolébku slovenské kultury z obrozeneckých dob minulého století.—FEC.

podle zprávy pražského rozhlasu z 22. července-jednou ze tří zlatých cen čs. film "Smrt sa volá Engelchen", natočený režiséry Jánem Kádárem a Elmarem Klosem podle stejnojmenného románu známého slovenského spisovatele a mluvčího revizionistických sil v čs. kultuře, Ladislava Mňačka. — FEC.

ZVÝŠENÉ TRESTY PROTI ABSENTÉRŮM

Absence je problém, který komunisty stále zaměstnává. Počet neomluvených zaměstkaných směn v r. 1962 dosáhl jen v průmyslu a ve stavebnictví 2,300.000. Ve srovnání s r. 1961 je to o deset procent více.

Dosud byla absence posuzována jako provinění proti pracovní kázi, které projednávaly místní lidové soudy, příp. národní výbory. Mohly absentéru vyměřit pokutu nejvýše do 500 korun nebo ho poslat na tři měsíce do nápravného tábora. V r. 1962 projednaly místní lidové soudy 2,432 případů a národní výbory 557 případů provinění proti pracovní kázi.

To se komunistické vrchnosti zdálo příliš málo, zejména u srovnání v r. 1961, kdy se tato provinění projednávala ještě před okresními soudy jako trestný čin

a kdy bylo odsouzeno 4,298 osob. Proto se komunisté rozhodli urychleně novelisovat zákon o příživnictví.

Podle nově upraveného paragrafu 203 budou před okresními soudy stíháni ti absentéři, na něž nemělo vliv přesvědčování ani projednávání před místními lidovými soudy a tresty, které jim byly uloženy.

Za soustavné vynechávání pracovních směn může nyní okresní soud uložit trest odnětí svobody až do výše jednoho roku a za soustavné vyhýbání se práci až do tří let — informuje "Rudé právo". — Jak velké pole je tu dáno libovůli různých orgánů a funkcionářů! Podivné nové zásady "socialistické zákonnosti" po té deformované stalinským kulturním osobnost!

NOVÝ EXPERIMENT KOMUNISTŮ - MEZINÁRODNÍ SPECIALISACE VÝROBY

Pokračování se str. 1
spotřebních předmětů, resp. předstihu těžkého průmyslu před lehkým. To už je čistá hereze, která je v rozporu s celou dosavadní hospodářskou politikou komunistů, jež spočívala (o dosud spočívala) na stalinském dogmatu, že za komunistického režimu je základem hospodářství výroba výrobních prostředků, neboť tato jediná zajišťuje růst životní úrovně!

Dvanáctý sjezd KSČ zůstal věrný tomuto dogmatu, neboť ve svém usnesení praví doslova, že "hlavním článkem rozvoje národního hospodářství zůstává spolu se zemědělstvím průmysl a v něm těžké strojírenství jako základna výroby výrobních prostředků".

Jak zlohubné dogma o preferování těžkého průmyslu působilo na rozvoj spotřebního průmyslu ukazuje autor uvedeného pojednání na keramickém a sklářském průmyslu.

V kaolínovém průmyslu má Československo přemíru domácích surovin, ale užitého porcelánu bylo vyvezeno skoro o polovinu méně než před válkou. Za to se z prvotřídního porcelánu vyrábí hrubostěnný porcelán a elektroporcelánové předměty - což je věru drahý špás, poznamenává trpce autor.

Československo má také živce výborné kvality vhodné pro keramický a sklářský průmysl v obrovském množství. Jelikož však za všechny pětiletky nebylo vybudováno dost zařízení k jeho úpravě, dováží se živce z ciziny. Také ostatních surovin pro oba tyto průmysly má Československo dostatek. Ale vývoz za nynějších cen není výhodný, protože čs. výrobky jsou drahé. Továrny mají zastaralou materiálně technickou základnu a pracují s primitivní technikou. Ze sklářských pecí dýchá někde středověk příznivě autor. To všechno, pochopitelně, zdražuje československé výrobky.

Výhody mezinárodní dělby práce, která se nyní začíná provádět, se nedostaví okamžitě, říká autor. Ba naopak, někde může jít i o snížení kvality výrobků, jejichž výroba se odevzdá jiné zemi, než se tam výroba zaběhne. Uskutečňování specialisace si pak vyžádá v mnohých případech přesuny pracovníků a změny v kvalifikační a odborné struktuře pracovních sil - praví v závěru autor.

Tyto důsledky nových experimentů, které komunisté podnikají, chápe každý dělník. Proto nová politika RVHP vyvolává v jeho řadách velký rozruch. Od Škodovky v Plzni po Batovy závody ve Zlíně a textilní závody ve východních Čechách, všude se debatuje o přesunu výroby do jiných zemí a o následcích, které to pro Československo bude mít.

Pokud jde o Batovy závody ve Zlíně (nyní Svit, Gottvaldov) je skutečností, že letos snižují výrobu kožené obuvi na 92 procenta, gumové obuvi na 80 procent a výrobu punčoch na 90 procent. Jen výroba textilní obuvi se má zvýšit na 137 procent, říká ředitel K. Černoš. Toto snížení výroby znamená současně propuštění asi 750 dělníků. Není to počet bůhvíjaký, ale stačí, aby ti, jichž se propuštění týká, byli ve velkých starostech, co s nimi bude.

Omezení výroby obuvi je trvalé povahy, neboť bude prý účelné snížit výrobní sortiment a více obuvi si vyměňovat např. s Polskem a Maďarskem. Tak prý se výroba nebude tříštit na stovky málo odlišných druhů, dosáhne se větší serií a přitom na trhu budou mít spotřebitelé pestřejší výběr než dosud - říká ekonomický komentátor "Rudého práva" František Kouřil radostí, jež vzejdou z mezinárodní specialisace výroby.

Pokud pak jde o propuštění lidí, když se výroba předá - říká pan komentátor, že někde sice výrobu předáme, někde však ji budeme muset naopak několiknásobně zvýšit, aby nahradila výrobu, která se v jiné zemi zruší.

Někde tedy práce ubude, ale na druhé straně jinde přibude, takže nikdo "na trvalou dovolenou pomyslet nemůže", poznamenává se šibeničním humorem autor.

O tom, že lidé vyučení a po celá leta zapracovaní v jednom průmyslu jen tak snadno nemohou přejít do jiného, to pana komunistického ekonoma nezajímá. Lidé byli a jsou v komunistickém režimu jen "šroubkem" - jak správně rozpoznal dr. Selucký ve svém ostře kritizovaném článku "Kult plánu". A o tom, kam se má zašroubovat, rozhodují "mechanici" nahofe, třeba většina z nich patří do kategorie břídlů, jak stav československého hospodářství jasně dokazuje.

Dr. M. Poseděl

ODPOVĚDI ČTENÁŘŮM

Čtenářka M. D. se táže na původ některých výrazů, kterých jsem použil v jazykových kvízech "Našich Hlasů". Musím se přiznat, že jsem čestníněm a že mou jedinou kvalifikací je okol-

nost, že jsem poměrně nedávno opustil Československo, kde jsem též studoval a proto je mi čestná dosud běžnější, než většině těch, kdo jsou v cizině již delší řadu let. A stejně jako asi každého ze čtenářů kdysi tabala americká čestná za uší, nejsem jí nadšen ani já. Není ovšem snadné udržet si čistotu jazyka, jenž přestal být naším hlavním dorozumovacím prostředkem. A proto, na pomoc těm, kterým na správné čestné záležitosti, pokouším se upozornit na nové výrazy a na nejčastější chyby, jak je slyším a čtu mezi americkými a kanadskými Čechy. Nehodlám překročit tento rámec a psát o čestné zvrubnosti, ale domnívám se, že by bylo záslužné, kdyby se tohoto úkolu ujal některý z jazykových odborníků, redaktorů, či spisovatelů.

A nyní jmenovitě k jednotlivým sporným výrazům. Sušárna či sušárna je buď místnost, prostor, kde se suší, či strojní zařízení na sušení. Zpravidla rozsáhlé. Domnívám se že koncovky -árna a -árna znamenají skoro vždy nějakou místnost či větší prostor, ku př. kovárna, kavárna, čistárna, továrna, ledárna, udrna, papírna a pod. Toto je zvláště zřejmé v protikladu, na př. žehárna a že-

hlička. Sušárna se překládá do angličtiny (Viz Ivan Poldán: Česko-anglický slovník, Stát, pedagog. nakl., Praha 1959 jako Drying kiln, sušárna chmele jako oast-house, sušárna místnost jako drying room. Výrazy sušič a sušička jsou vhodné a správné pro přístroje k sušení prádla. Vysušovači vlasů se naproti tomu říká fén (Viz Slovník spisovného jazyka českého, Nakl. Čs. Akademie věd, Praha 1960). Tentýž slovník uvádí slova chladnička i lednička jako synonyma, první výraz jako odborný, druhý neodborný. Lednička je však vžitější. Chladárna je místnost či závod, nikoliv chladicí skříň pro domácí potřebu.

Slovo zmrazovač jsem přijal od českého redaktora, jehož považuji za dobrého znalce jazyka. Nemohu se, bohužel, přesvědčit sám, neboť jmenovaný Slovník spisovného jazyka vyšel zatím pouze do písmene M. Zato však tento slovník uvádí slovo mraznička, jež definuje jako "skříň se zařízením na mrazení potravin". Toto je tedy bezpochyby správný překlad pro "freezer". Nepochybují však ani o správnosti zmrazovače, neboť mraziti a zmrazovati je téměř totéž. Též správné výrazy jsou mrazicí pult a mrazicí skříň.

ZAJÍMAVOSTI

Předměty nalezené na starodávné švédské lodi Wasa, která klesla ke dnu stockholmského přístavu v roce 1628, jsou vystaveny v námořním muzeu na pozemcích CNE od 8. srpna. Loď byla nedávno vytažena z vody ve velmi zachovalém stavu a umístěna ve státním námořním muzeu na pontonech a - pod sklem. Slavnostního otevření výstavy v Torontě se účastní také p. C. F. Hogstedt, chargé d'affaires švédského velvyslanectví v Ottawě.

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou
QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY
Volejte LE 3-8396

ČESKÁ CUKRÁRNA V HAMILTONĚ
doporučuje
všechny dorty
mandlové a ořechové,
české punčochové dorty
a výborné zákusky

JOE'S BAKERY & COFFEE SHOP
813 KING ST. E. - JA 9-3323
Navštivte naši kavárnu!

NOVÉ KOŽICHY NA MÍRU. PŘEMODELOVÁNÍ
Zboží se zárukou
Odborné opravy

FRANK PECH

283 KING ST. E., HAMILTON, Ontario - Tel.: JA 2-8925

L. LUNSKÝ, OPTIK
Prohlídka očí - Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Ušetřete na nábytku, když nakoupíte přímo v továrně
UNITED FURNITURE FACTORIES
Showrooms
511 KING ST. W. - EM. 8-7316
Stereo HI-FI importujeme přímo z Německa
3 POKOJE \$ 159.00

A konečně televize i televize, televizor i televizor právě tak jako televizní přijímač jsou správně a užívané výrazy.

DRUHÝ SJEZD ČS. SPORTOVCE

Výpravy našich sportovců z Toronta, Batawy, New York, Baltimore, Washingtonu, Clevelandu a řada jednotlivců z různých měst tohoto kontinentu sjedou se ve dnech 31. srpna - 2. září do Belcampu poblíž Baltimore k druhému Sjezdu. Zahájení turnajů v kopané, tenisu, odbíjení, table-tenisu a golfu bude již v sobotu 31. srpna, ve stejný den večer koná se banket v hotelu Bata. Současně pokračuje po celou neděli 1. září, kdy se též koná ustanovující schůze čs. sportovců v zahraničí a zábavní večer s programem, v jehož pořadu vystoupí stejně jak při 1. Sjezdu v Torontě - krajané z New Yorku. Dokončení turnajů bude v pondělí 2. září dopoledne a závěrem budou předány ceny vítězům. V rámci pořadu se připravuje vystoupení v lyžování na vodě a ve vodním slalomu.

První Sjezd sportovců, který se konal letos na jaře v Torontě, byl neobyčejně zdařilou událostí a jsou v dobré paměti krásné výkony všech účinkujících, zejména krasobruslařů. Tentokrát pořad Sjezdu v Belcampu bude obsahovat letní sporty a mnoho známých tváří, z Toronta uvidíme v Belcampu. Příhlášky přijímá J. Petlička, 1869 East 53rd Street, Brooklyn 34, New York, ti kteří jedou z Kanady, hlase se v Torontě u L. Průčka, tel. CH. 1-3493.

LAMINÁTOVA (fibreglass) tyč dělá základy a American Pennel zlepšil opět světový rekord v této artistické atletické disciplíně výkonem 5.13 m. v utkání USA - V. Británie v Londýně, které vyhráli hostující Američané 120-91 bodů. Pennel zlepšil svůj rekord, který před tím vytvořil ve Varšavě, o tři centimetry. Američané odjíždějí z Evropy neporaženi - v mužích vyhráli všechny lehkotletické souboje - s Ruskem, Polskem, Německem a V. Británií.

ANGLIČAN Sangster rozhodl závěrečnou dvouhru v tenisovém utkání Davis Cupu vítězstvím nad Švédem Schmidtem. Británie vyhrála 3-2 nad Švédy a stala se tak mistrem Evropy po prvé po třiceti letech.

EVROPSKÁ LÉKÁRNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

\$ 150 -

SLEVA NA VÝLETNÍ

LETENKU

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

NOTARY PUBLIC

1 ADELAIDE ST. E.,

(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,

Notář.

Bohoslužby v rodném jazyce se konají každou neděli o 11. hod. ráno v čs. baptistickém kostele na 1624 Queen Street West.

Zpívá pěvecký sbor.
Každý srdečně zván.
Rev. J. Novák, Tel. 726-5960